

รายงานสถานการณ์ ภาคเกษตรอิตาลี



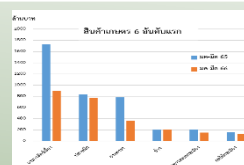
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโรม
ประจำเดือนเมษายน 2566

สาระเกษตรสำคัญประจำเดือนเมษายน 2566

1. สาระด้านการเกษตรในอิตาลี



2. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ



3. การดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญของสำนักงานฯ



4. กิจกรรมงานตามภารกิจของสำนักงานฯ ในเดือนหน้า

**GIAHS Exhibition and Award
Ceremony
Tutto Food Milano 2023**

1. สารด้านการเกษตรในอิตาลี

สถานการณ์เกษตรทั่วไปอิตาลี

ภาคเกษตรอิตาลียังคงประสบปัญหาความผันผวนของราคาวัตถุดิบ เชื้อเพลิงและพลังงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต ทั้งภาคปศุสัตว์ เกษตร และประมง ทั้งนี้ นอกจากต้นทุนทางเศรษฐกิจที่ผันผวนยังเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง สร้างความเสียหายและทำให้ต้นทุนการป้องกันเพิ่มขึ้นไปอีกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผักและผลไม้

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมและไม้ผลในอิตาลี

ปัจจุบันอิตาลีประสบปัญหาพื้นที่ทำการเกษตรลดลง พบว่าอิตาลีมีพื้นที่ปลูกผลไม้ในปัจจุบันเหลือเพียง 516,000 เฮกเตอร์ (-16.5%) หรือมีจำนวนต้นผลไม้ลดลงราว 100 ล้านต้น ไม่ว่าจะเป็นต้นแอปเปิ้ล แพร่ เซอร์รี่ องุ่น กีวี เกล็ด มะนาวและส้ม เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อ 15 ปีก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้นส้มซึ่งหายไปกว่า 16.4 ล้านต้น (-20%) ต้นพีช ลดลงเกือบ 20 ล้านต้น (-33%) องุ่น 30.4 ล้านต้น (-43%) เนคทารีน 14.9 ล้านต้น (-45%) และลูกแพร 13.8 ล้านต้น (-34%) ซึ่งมีผลกระทบต่อภาคการบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกเนื่องจากอิตาลีเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกผลไม้หลักไปยังสหภาพยุโรป (3.8 พันล้านยูโร)

ปัญหาจำนวนต้นไม้ลดลงในปัจจุบัน ยังส่งผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม เกิดน้ำท่วมและดินถล่ม ความสามารถในการกำจัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลง ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพอากาศลดลงจากการวิเคราะห์ของ Rete Climate (www.reteclima.it) ซึ่งเป็นเครือข่ายองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ความยั่งยืนและการลดคาร์บอนของอิตาลี รายงานว่า ต้นไม้ขนาด 1 เฮกตาร์สามารถกำจัดฝุ่นและหมอกควันได้ประมาณ 20 กิโลกรัมในหนึ่งปี ดังนั้น อิตาลีจึงสูญเสียความสามารถในการดูดซับมลพิษถึง 2 ล้านกิโลกรัมต่อปี

สถานการณ์ไม้ผลของอิตาลีประสบปัญหา 1) ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เนื่องจากปัจจัยต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นถึง 42% ตั้งแต่เชื้อเพลิง ปุ๋ย บรรจุภัณฑ์ รวมไปถึงต้นทุนในการป้องกันและกำจัดเชื้อโรค/ศัตรูพืชต่างถิ่นชนิดใหม่ 2) ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สร้างความเสียหายต่อพืชผล 3) การขาดแคลนแรงงาน เพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อถึงฤดูกาล 4) การกีดกันทางการค้า เช่น ลูกแพร Nashi จากประเทศจีนที่มีต้นทุนต่ำกว่าเข้าสู่ตลาดอิตาลี ในขณะที่ลูกแพร/แอปเปิ้ลอิตาลียังรอการอนุมัติด้านสุขอนามัยพืชจากประเทศจีน เช่นเดียวกับกีวียังรอการอนุมัติเพื่อเข้าตลาดญี่ปุ่น 5) นอกจากนี้ อิตาลียังประสบปัญหาการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม โดยผลิตภัณฑ์อาหารเกือบ 1 ใน 5 ที่นำเข้ามาในอิตาลีไม่เป็นไปตามกฎระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองสุขภาพและสิ่งแวดล้อมหรือสิทธิของแรงงานที่บังคับใช้ในอิตาลี

สถานการณ์การผลิตผักและผลไม้ของอิตาลีในปัจจุบัน มีจำนวนฟาร์มกว่า 300,000 แห่ง มีการจ้างแรงงานภาคเกษตรมากถึง 40% ของภาคเกษตรกรรมทั้งหมด และมีมูลค่าการซื้อขายสินค้าในกลุ่มนี้ (ผักและผลไม้สดและแปรรูป) ประมาณ 15 พันล้านยูโรต่อปี หรือคิดเป็น 25% ของมูลค่าในภาคเกษตรทั้งหมด

นอกจากนี้ การบริโภคผักและผลไม้ของชาวอิตาลีในปี 2566 (มกราคม – กุมภาพันธ์) ลดลง 9% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2565 เนื่องจากราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น และการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศที่ได้ทำลายผลผลิตที่ผ่านมา (ข้อมูล Coldiretti/Cso Italy) ทั้งนี้ พบว่าการบริโภคอาหารทั่วไปของชาวอิตาลีลดลง 4.7% (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2566) ด้วยกำลังซื้อที่น้อยลงจากอัตราเงินเฟ้อและการพักชำระต้นทุนที่เกิดขึ้นของผู้ผลิตมาให้ผู้บริโภค

ปี 2565 พบว่าชาวอิตาลีบริโภคผักและผลไม้จำนวน 5.5 พันล้านกิโลกรัม ซึ่งลดลงจากปีที่แล้ว 8.3% คิดเป็นปริมาณถึง 5 ร้อยล้านกิโลกรัม นอกจากนี้ ยังพบว่าปริมาณการซื้อทั้งผักและผลไม้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลูกแพร์ (-17%) ส้มและองุ่น (11%) ลูกพีช (8%) เนคทารีนและกีวี (8%) แอปเปิ้ล (5%) หน่อไม้ฝรั่ง (24%) และผักแรดิชิโอ (20%)

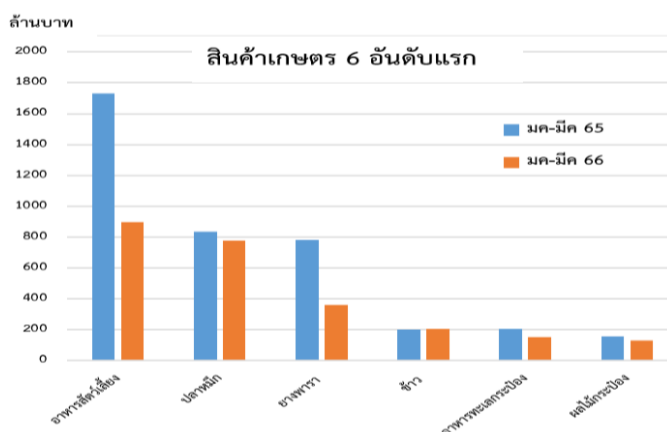
อิตาลีมีนโยบายสนับสนุนให้ชาวอิตาลีรับประทานอาหารที่ผลิตในประเทศ เพราะอิตาลีมั่นใจในคุณภาพที่สามารถตรวจสอบได้ เพื่อสุขภาพที่ยั่งยืนของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผักผลไม้ที่รับประกันความสดใหม่ตามฤดูกาล มีข้อมูลบนฉลากชัดเจนและโปร่งใส มีกระบวนการควบคุมและตรวจสอบในทุกขั้นตอนการผลิต ตั้งแต่การเริ่มเตรียมดินจนได้ผลผลิตเป็นอาหารถึงมือผู้บริโภค นอกจากนี้ สมาพันธ์เกษตรกรอิตาลี (Coldiretti) ยังผลักดันให้จัดกิจกรรมภาคสนามในโรงเรียนระดับประถมและมัธยมต้นทั่วประเทศ เพื่อให้นักเรียนเข้าชมกระบวนการผลิตที่มาของอาหารในฟาร์มและทดลองรสชาติอาหารสดใหม่จากฟาร์ม โดยมีจุดประสงค์เพื่ออบรมให้ผู้บริโภคตระหนักถึงหลักการของการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพและอาหารตามฤดูกาล ดังนั้น ประเทศอิตาลีจึงเป็นผู้นำระดับโลกในด้านคุณภาพอาหาร มุ่งมั่นผลักดันอาหารเมดิเตอร์เรเนียนสู่ตลาดโลก โดยดูแลทุกภาคส่วนตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ผู้ผลิต โดยการส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของเกษตรกร ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม ไปจนถึงผู้บริโภค โดยให้ความสำคัญกับสุขภาพประชาชน ไม่สนับสนุนอาหารขยะ

2. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	สินค้าเกษตรไทย 6 อันดับแรก	มค 66	กพ 66	มีค 66	Δ%	มค-มีค 65	มค-มีค 66	Δ%
1	อาหารสัตว์เลี้ยง (HS2309)	337.0	243.5	318.5	30.80	1729.66	898.94	-48.03
2	ปลาหมึก มีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็ง (HS0307)	107.47	232	439.5	89.44	834.26	779.01	-6.62
3	ยางพารา (HS4001)	98.73	106.8	157.3	47.28	781.51	362.76	-53.58
4	ข้าว (HS1006)	57.09	73	74.9	2.60	202.59	205.01	1.19
5	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	32.9	50.6	70.0	38.34	203.83	153.41	-24.74
6	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	45.1	46	37.5	-18.48	157.45	128.57	-18.34

สินค้าเกษตรและอาหารที่ส่งออกมากที่สุด 6 อันดับแรกจากประเทศไทยมายังอิตาลีในเดือนมีนาคม 2566 ที่ผ่านมายังคงเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง ปลาหมึกสด/แช่แข็ง ยางพารา ข้าว อาหารทะเลกระป๋อง/แปรรูป และผลไม้กระป๋องและแปรรูป โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกรายการยกเว้นผลไม้กระป๋องและแปรรูป ดังนี้ ปลาหมึกมีชีวิต สด/แช่แข็ง (+89.44%) ยางพารา (47.28%) อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (+38.34%) อาหารสัตว์เลี้ยง (+30.80%) และข้าว (+2%) ส่วนผลไม้กระป๋องและแปรรูปมีมูลค่าส่งออกลดลง (-18.48%)



เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าส่งออกในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2566 เทียบกับเดือนมกราคม-มีนาคม 2565 พบว่าสินค้าเกษตร 6 อันดับแรกมีการส่งออกลดลงทุกรายการ ยกเว้นข้าว ได้แก่ ยางพารา (-53.58%) อาหารสัตว์เลี้ยง (-48.03%) อาหารทะเลกระป๋องแปรรูป (-24.74%) ผลไม้กระป๋องและแปรรูป (-18.34%) ปลาหมึกสด/แช่แข็ง (-6.62%) ส่วนข้าวมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (+1.19%)

3. การดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญของสำนักงานฯ

สปช.โรม มีการประชุมในเดือนเมษายน 2566 รวมทั้งสิ้น 10 การประชุม ซึ่งมีการประชุมที่สำคัญ ได้แก่

3.1 ประชุมคณะอนุกรรมการบริหารด้านปศุสัตว์ ครั้งที่ 6/2566 (The 6th Meeting of the Bureau of the COAG Sub-Committee on Livestock) วันที่ 20 เมษายน 2566 ไทยในฐานะคณะกรรมการในฐานะผู้แทนจากภูมิภาคเอเชีย ได้เข้าร่วมประชุมหารือเพื่อพิจารณาและหารือแนวทางการขับเคลื่อนให้งานด้านปศุสัตว์ของ FAO รวมถึงเตรียมการจัดการประชุมใหญ่ด้านปศุสัตว์ (COAG Sub-Committee on Livestock) ครั้งที่ 2 ซึ่งกำหนดจะจัดให้มีขึ้นในปี 2567 นี้ โดยผู้แทนไทยได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อที่ประชุมในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมพร้อมการจัดประชุมใหญ่ด้านปศุสัตว์ และหารือแนวทางการดำเนินงานให้ FAO สามารถให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่ประเทศสมาชิก และสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นย้ำบทบาทภารกิจหลักของ FAO ด้านปศุสัตว์ที่ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ท้าทายปัจจุบันของโลก โดยเฉพาะด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ และการบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.2 ประชุมสภามন্ত্রী (FAO Council) ครั้งที่ 172 วันที่ 24-28 เมษายน 2566 มีวาระที่สำคัญ ได้แก่ แผนกลยุทธ์ระยะกลาง 4 ปี ระหว่างปี 2565-2568 (Medium Term Plan 2022-2025) และแผนงานแผนงบประมาณประจำปี 2565-2566 (Programme of Work and Budget 2022-2023) ซึ่งถอดแผนมาจากกรอบยุทธศาสตร์ด้านเกษตรและอาหาร 10 ปี ของ FAO ประเด็นความมั่นคงทางอาหารโลกจากสงครามในยูเครน พร้อมเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกสานต่อโครงการ Black Sea Grain Initiative เพื่อความมั่นคงอาหารโลก โดยประเทศไทยได้รับมอบหมายเป็นผู้ร่างถ้อยแถลงของภูมิภาคเอเชียในด้านแผนงานของ FAO ซึ่งเน้นย้ำการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สำคัญขององค์กร เพื่อสนับสนุนเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม (4 Betters) ได้แก่ ด้านการผลิตที่ดีกว่า (Better production) ด้านโภชนาการที่ดีกว่า (Better nutrition) ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า (Better environment) ด้านคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า (Better live) ทั้งนี้ ผู้แทนไทยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนภูมิภาคเอเชียกล่าวถ้อยแถลงของภูมิภาคในวาระด้านงบประมาณและการเงิน (Financial Committee) ซึ่งได้เน้นย้ำในประเด็นการจัดการทรัพยากรบุคคลของ FAO โดยให้ FAO ตระหนักถึงความสำคัญของโครงการพัฒนาบุคลากร Young Professionals Programme (YPP) และ Junior Professional Officer (JPO) ตลอดจนการส่งเสริมให้ได้รับการพิจารณาบรรจุเป็นบุคลากรของ FAO ต่อไป